

DOMNI LUCÆ DACHERII

MONITUM

IN SUAM HISTORIÆ VIZELIACENSIS MONASTERII EDITIONEM.

(Spicil. in-fol. t. II, 498.)

Quadriennium jam effluxit quo refugiebat animus Historiam Vizeliacensis monasterii amplissimis hiatus sædatum in publicum proferre: spes enim erat illius integræ aliquando e rudibus, antrisve monasteriorum, sibi fortean adhuc in pulvere et situ cum tineis deluctatur, eruendæ: verum crebris amicorum hortationibus interpellatus, suasionibus impulsus, ne a me repulsam paterentur, cessi tandem eorum votis (viri enim sunt inter litteratos eruditione juxta ac pietate præcipui) atque historiam quamvis lacunis dehiscentem, vetustis tamen nobilitatem monumentis, doctæque ac eleganter conscriptam, nolui diutius tenebris obvolvi, imo luci, utpote utilitate literariæ profuturam libens exposui.

Historiam placuit auctori Hugoni Pictavino quadripertitam proponere. In priori parte conditorum tabulas, Romanæ urbis litteras, diplomata regum, atque alia id genus rescripta, tanquam eorum quæ erat in medium producturus fundamenta subjecit. Depingit in altera episcopum Eduensem qua fas qua nefas libertates Ecclesiæ Vizeliacensis infringere, ac jura soli Romano pontifici competentia usurpare conantem. In tertia demum et quarta luctuosas prodit trægdiæ a comitibus Nivernensium peractas, qui incursionibus ac directione per se, perque suos non semel in monasterium Vizeliacense, universumque ejus dominium, ut illud ditioni suæ adjungerent, grassati sunt, barbarorum more monachos expulerunt, oppidanos a legibus et subjectione abbatis eorum domini aperta vi subtraxerunt. Auctor ipse nihilominus victorius ab abbate et monachis, non tamen sine ingenti labore ac dispendio rei familiaris, tum de episcopo, tum etiam de Nivernensibus, affante divino Spiritu, pontificibus Romanis juvantibus, favente in primis rege Ludovico septimo, reportatas describere non omittit. Interserit etiam insigniora sui temporis, quæ civilem ecclesiasticamque historiam admodum illustrent.

HISTORIA VIZELIACENSIS MONASTERII

AUCTORE HUGONE PICTAVINO

Notario Guillelmi abbatis Vizeliacensis, qui eam jussu Pontii abbatis scribere aggressus est anno 1156, et sub ipso Guillelmo absolvit anno 1167.

LIBER PRIMUS.

PRIVILEGIA ET CHARTÆ VIZELIACENSIS COENOBII.

In nomine sanctæ et individue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus sancti, incipit instrumentum seu testamentum Geraldii comitis, fundatoris monasteriorum, videlicet Pultariensis et Vizeliacensis, subsequentibus privilegiis apostolicæ et regalis auctoritatis, ipsum testamentum confirmantibus et corroborantibus in perpetuum.

Testamentum Gerardi comitis. Omnibus Christi fidelibus, pietate, amore, desiderioque ferventi beatam vitam exspectantibus, et in unitate Christianitatis sub obedientia præceptorum Dei ubique manentibus, sive his qui præsentibus sunt, sive his qui futuri, atque in compage et vinculo charitatis vicaturi, et usque ad consummationem sæculi in Ec-

clesia sanctorum sibi invicem sunt successuri. Ego Gerardus divinæ pietatis munere apud gloriosam regalem mansuetudinem comitis honore sublimatus, ex communi voto et desiderio dilectissimæ conjugis meæ atque amantissimæ Bertæ, eo quod nobis pariter unanimiterque, Domino inspirante, complacuerit, ut de rebus nostris et possessionum nostrarum titulis perennem memoriam Domino Deo nostro, ubi laus ejus assidue fieret, statueremus. Et quoniam largitionibus piis dominorum et seniorum nostrorum, qui nos liberalissime honoribus et dignitatibus ampliaverunt, id est, imperator et senior noster elementissimus Ludovicus, et gloriosa domina et regina Judith, filiusque ipsorum æque se-